

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

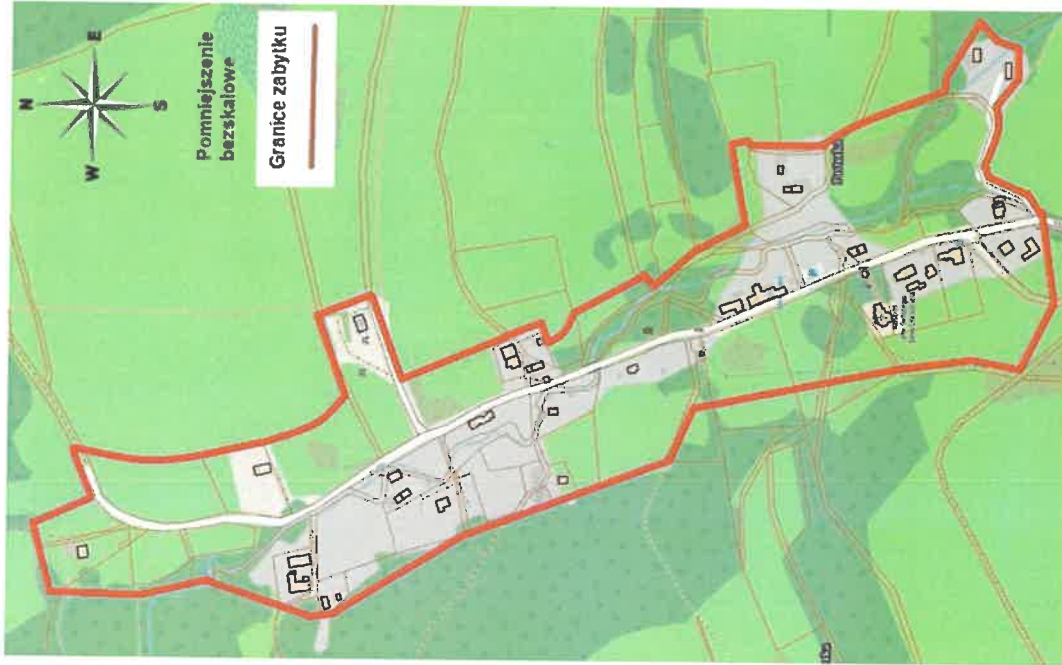
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI PASTERKA

2. Czas powstania

XV w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

PASTERKA

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo: **DOLNOŚLĄSKIE**

powiat: **KŁODZKI**

gmina: **RADKÓW**

6. Współrzędne geograficzne

50°29'30"N 16°19'37"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

ROLNICZE

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Pasterkow, Pasterkau (1494, 1525 r.), Passendorf (1571, 1817–1945),
Pasza (po 1945 r.), Pasterka (po 1950 r.)

HISTORIA: Pasterka wzmiankowana jest w źródłach w 1494 r. Pierwotnie należała ona do majątku w Nachodzie, później zaś przeszła w posiadanie rodziny Sudltz von Zernov aż do 1525 r. Kolejno została znów przyłączona do dóbr w Nachodzie. W 1601 r. została przyłączona do Hrabstwa Kłodzkiego. W 1612 r. w miejscowości wzniesiony został kościół ewangelicki. W XVIII w. w Pasterce rozwijać zaczęło się tkactwo. W 1830 r. wieś należała do Franza Rosenbergera, a w 1845 r. do wdowy po nim. W XIX w. mieszkańcy Pasterki zajmowali się głównie rolnictwem oraz tkactwem.

W XVIII w. Pasterka była wsią o układzie tańcuchowym. Przy miejscowości znajdowało się także kilka przysiółków. Dziś pierwotny układ wsi jest nadal dobrze czytelny. W krajobrazie architektonicznym wsi wyróżnia się kościół wzniesiony w latach 1786–1787 otoczony cmentarzem, a także zabudowa mieszkalna i zabudowania gospodarcze, powstałe najczęściej w konstrukcji drewniano-murowanej.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

sierpień 2022 r.

Kamil Pawłowski

Kamil Pawłowski

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI PASTERKA	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat		
4. Województwo		

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- przekształcenia istniejącego układu ruralistycznego wynikające z intensywnego rozwoju infrastruktury turystycznej, zabudowy usługowej i mieszkaniowej;
- modernizacja istniejącej, historycznej zabudowy z wykorzystaniem materiałów i rozwiązań ahistorycznych;

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- zachowanie charakterystycznych cech układu ruralistycznego, objętego ochroną konserwatorską, zwłaszcza dążenie do kontynuacji historycznego rozplanowania wsi;
- w przypadku nowych inwestycji zachowanie typowych cech zabudowy ziemi kłodzkiej, tj. bryły, formy, materiałów wykończeniowych (drewno, kamień);
- dopuszczenie rozwoju infrastruktury turystycznej z jednoczesną kontynuacją lokalnej tradycji architektonicznej;
- zachowanie dominanty krajobrazowej w postaci wieży kościoła św. Jana Chrzciciela;
- eliminacja elementów ahistorycznych, powstałych po 1945 r. niewpisujących się w historyczny układ ruralistyczny.

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatura w Wałbrzychu

Rybka-Ceglecka, *Studium środowiska kulturowego gminy Radków, powiat kłodzki, woj. dolnośląskie*, Tom II, Wrocław 1999.

Kögler J., *Die Chroniken der Grafschaft Glatz*, Bd. 1, *Die Stadt- und Pfarrechroniken von Lewin, Mittelwalde, Wünschelburg, Neurode, Wilhelmsthal*, 1892.

Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.

Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.

Słownik geografii turystycznej Sudetów, T. 13, *Góry Stołowe*, Warszawa 1996.

Zimmermann F.A., *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, Bd. 9, Brieg 1789.

Kartografia

F.C. Werde, *Kreiskarte* ..., z poł. XVIII.

Mapa Hrabstwa Kłodzkiego z lat 1747–1752.

Messtischblatt, 1: 25 000, 3242 Lewin, 1881/1919.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis):

sierpień 2022 r.
Kamil Pawłowski

